

HOLTÅLEN KOMMUNE

KOMMUNEDELPLAN FOR IDRETT OG FYSISK AKTIVITET

HOLTÅLEN KOMMUNE

2020 – 2024

1. Forord

En sunn og aktiv befolkning har positive effekter for samfunnsutviklingen. Idrett og fysisk aktivitet er ikke viktig bare for folkehelse, men for utviklingen av hele mennesket. Det gis politiske føringer både fra nasjonalt og regionalt hold for satsningen på idrett og fysisk aktivitet. Her fremheves det at kommunene har et særlig viktig ansvar for å legge til rette for fysisk aktivitet og idrett for alle, spesielt barn og ungdom.

Vi ønsker at alle kommunens innbyggere skal ha mulighet for å drive aktivitet ut ifra egne ambisjoner, interesser og ferdigheter, og håper at foreliggende plan vil bidra til god utvikling for idretten og vilkårene for fysisk aktivitet i Holtålen.

Den nye planen setter søkelys på fysisk aktivitet, idrett, friluftsliv og helse gjennom ulike forslag til tiltak.

2. Innhold

1. Forord	2
2. Innhold	3
3. Innledning/Bakgrunn for planen	5
4. Utviklingstrekk	5
5. Evaluering av eksisterende plan	6
6. Fra plan til handling	7
7. Holtålen kommunes idretts- og friluftspolitikk og forholdet til andre planer og føringer	8
7.1 NASJONALE FØRINGER:	8
7.2 REGIONALE FØRINGER:.....	8
7.3 LOKALE FØRINGER:	8
8. Vurdering av Holtålen kommunes aktivitet, mål og tiltak	9
8.1 IDRETT.....	9
8.1.1 INNLEDNING IDRETT:.....	9
8.1.2 STATUS IDRETT	10
8.1.3 MÅL OG TILTAK FOR IDRETTEEN.....	11
8.2 ANLEGG	12
8.2.1 INNLEDNING ANLEGG:	12
8.2.2 STATUS ANLEGG.....	13
8.2.3 MÅL OG TILTAK – ANLEGG.....	13
8.3 FRILUFTSLIV OG AKTIVITET.....	13
8.3.1 INNLEDNING FRILUFTSLIV OG AKTIVITET	13
8.3.2 STATUS FRILUFTSLIV OG AKTIVITET	13
8.3.3 MÅL OG TILTAK FOR FRILUFTSLIV OG AKTIVITET	14
8.4 ARRANGEMENT	15
8.4.1 INNLEDNING ARRANGEMENT	15
8.4.2 STATUS ARRANGEMENT	15
8.4.3 MÅL OG TILTAK FOR ARRANGEMENT.....	15
8.5 SKOLENE.....	16
8.5.1 INNLEDNING SKOLENE	16
8.5.2 STATUS SKOLENE.....	16
8.5.3 MÅL OG TILTAK FOR SKOLENE	16
8.6 BEDRIFTER	17

8.6.1 INNLEDNING BEDRIFTER	17
8.6.2 STATUS BEDRIFTER	17
8.6.3 MÅL OG TILTAK FOR BEDRIFTENE	17
8.7 HELSEFREMMEDE ARBEID	17
9. Planlagte anlegg og rehabilitering av eksisterende - Handlingsplan	18

3. Innledning/Bakgrunn for planen

Fysisk aktivitet og idrett er de aktivitetene som engasjerer flest av oss i fritiden. Det er stor variasjon innen folks interesser og aktiviteter. For noen av oss består lykken i å gå på jakt eller å ta en tur i fjellet, mens andre foretrekker lagidrett og ballspill. Det viktigste er uansett ikke *hva* man gjør, men at man gjør *noe*. Det handler om mestringsfølelse, glede og overskudd. Idrett og aktivitet handler også om gode oppvekstvilkår, sosiale fellesskap og ikke minst om økt fysisk og psykisk helse.

Kommunene har et spesielt viktig ansvar for å legge til rette for den fysiske aktiviteten i befolkningen gjennom arealdisponering og kommunal planlegging. Det betyr at Holtålen kommune må tilrettelegge slik at det er muligheter for å skape og opprettholde idrett og fysisk aktivitet for alle, uansett aldersgruppe, bosted og interesser.

Det er et krav fra Kulturdepartementet at alle kommuner skal ha en delplan for idrett og fysisk aktivitet hvor man angir behovet for nye anlegg. Nasjonale spillemidler er en viktig finansieringskilde for anleggsutbygging. For å kunne søke om spillemidler er det en forutsetning at en slik plan foreligger, og at det omsøkte anlegget inngår i denne.

Brukere av denne planen er politikere, ansatte i administrasjonen, frivillige organisasjoner og innbyggerne i Holtålen kommune.

Gjeldene plan, Plan for idrett og fysisk aktivitet, «er gammel» - helt tilbake til 2008. Planen har blitt revidert underveis, men det gjelder kapitlet om nye anlegg som har som har kommet til og har vært spillemiddelberettiget. Forannevnte plan blir nå erstattet av denne planen.

4. Utviklingstrekk

Holtålen kommune hadde per 30.september 2019, 1987 innbyggere. Den største aldersgruppen er menn i alderen 50-54, mens vi finner flest kvinner mellom 70 og 74 år. Statistikken viser at det er en svak overvekt av kvinner i kommunen. Antallet barn og unge fra 0-19 år er 405. Der er overvekten kvinner stor, med 61 flere hunkjønn enn hannkjønn. Blant barn og unge er det flest i aldersgruppen 10-14 år, mens det er færrest mellom 0 og 4. Barn og unge er blant de aldersgruppene med færrest antall innbyggere i Holtålen. Kilde; SSB

Til tross for at det har vært fødselsunderskudd (det har dødd flere enn det har blitt født de siste årene) over svært mange år så har man greid å kompensere nedgangen med tilflytning. Det er forventet en positiv utvikling i kommunen, med en befolkning på 2130 innbyggere i 2030 (SSB sine tall).

Idrett og fysisk aktivitet er en viktig del av livet til veldig mange i Norge og vi trener som aldri før. Hele tre fjerdedeler av befolkningen oppgir at de trener eller driver fysisk aktivitet en eller flere ganger i uka. På tross av dette peker den generelle utviklingen for fysisk aktivitet i negativ retning. Det er i hovedsak hverdagsaktiviteten som har blitt vesentlig redusert de siste 20 årene på bakgrunn av endringer i livsstil og vaner. Stillesittende arbeid, flere

personbiler og dagens kommunikasjonsbruk har gitt oss helt andre forutsetninger for fysisk aktivitet enn hva tidligere generasjoner hadde.

5. Evaluering av eksisterende plan

De siste 10 - 15 årene har det vært en relativt stor anleggsutbygging i Holtålen. Holtålen kommune har stått for de største løftene med blant annet bygging av Hovet, kunstgressbanen på Kirkhusmoen og oppgradering av anlegg i Ålen skisenter, med god hjelp av frivillige organisasjoners engasjement. Det er positivt og viktig med gode anlegg som skaper aktivitet i kommunen. Derfor har også Holtålen kommune forskuttert spillemidler for flere lag og foreninger. På denne måten har laget/foreningen sluppet å vente på tildelte spillemidler, og har derfor kunne starte bygging av «sitt anlegg». Kommunen har i stor grad tatt ansvar for å nå de målene som ble satt i forrige plan.

Større anlegg som er realisert de siste 15 årene:

- Skiskytteranlegg i Haltdalen.
- Skianlegg Holden.
- Terrengpark Langlandet.
- Snøkanonanlegg og utbedringer i Ålen skisenter.
- Skolegårdsanlegg ved Hov skole.
- Bygging av kunstgressbane på Kirkhusmoen.
- Realisering av Hovet.
- Haltdalen Motorsportsenter.
- O-kart. Bl.a til NM uka i orientering.

I perioden har det også vært gjennomført flere arrangement. Noen tradisjonelle, men nye har også kommet til. Det har i perioden vært gjennomført mange tiltak for å få kommunens innbyggere i aktivitet.

Eksempel på noen arrangement, tiltak og annet som er gjennomført i perioden:

- Hessdalstrippelen (Hessdalsrennet, Øyungen og Hessjøen rundt).
- Aunegrenda rundt.
- NM-uka i orientering og andre større O-løp.
- Sør-Trøndelags cup'en på ski.
- Hovedlandsrenn i SlopeStyle og BigAir.
- Fjelltrim, trimposter sommer og vinter, sykkeltrim og turorientering.
- Hardhaus (kom med helt i slutten av forrige planperiode).

Det er flere aktører som i perioden har bidratt til å holde folk i Holtålen i form. Her nevnes blant annet:

- Ålen Skisenter.
- Holtålen Turforening.
- Nåva treningscenter.

- Tursti Rogne. Ved slutten av forrige planperiode ble turstien til Rogne, fra Hessdalskjølen, kraftig oppgradert. Dette er den første tilrettelagte turstien i sitt slag i Holtålen og er blitt meget populær. Turstien er kommunens ansvar.

Tiltak og annet som ikke er gjennomført i perioden:

- Bevilgninger av midler til idrett og friluftsliv: Holtålen kommune hadde en intensjon om å kunne øke potten. Dette har man ikke greid å oppnå og tildelingen har stått på stedet hvil de siste årene.
- Det skulle vært et sterkere fokus på friluftslivperspektivet ved inngangen til forrige planperiode. Dette tok seg gradvis opp, men må fokuseres sterkere på i denne planen.
- Det var et ønske om et større samarbeid med eksterne bedrifter om folkehelse. Dette ble ikke fulgt opp.

6. Fra plan til handling

Kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet er et strategisk styringsdokument utarbeidet for å synliggjøre kommunens politikk på dette området.

Holtålen kommune har valgt å ha et hovedsamarbeid med Holtålen idrettsråd om utarbeidelsen av denne planen. Det har skjedd i et nært samarbeid med rådet og alle de sju lagene tilknyttet idrettsrådet. Idrettsrådet består av alle lagene i kommunen som er medlemmer av Norges idrettsforbund (NIF). Alle kommuner med flere enn tre lag skal ha et idrettsråd. Holtålen idrettsråd skal være bindeleddet mellom Holtålen kommune og idretten i kommunen. For kommunen er det av avgjørende betydning at man har et godt fungerende idrettsråd som talerør for å kunne lykkes med å utvikle idretten og å styrke idrettslagenes aktivitetstilbud, rammevilkår og idrettens rolle i samfunnet.

Planarbeidet har fulgt plan- og bygningslovens krav og prosedyrer, og er utarbeidet i samsvar med Kulturdepartementets veileder for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet. Dette er en plan som har vært under bearbeidelse gjennom flere år. Bakgrunnen for dette er planstrategien som ble vedtatt i kommunestyret 23/3-17, der det ble bestemt en revidering for denne planen.

Planen er utarbeidet administrativt i kommunen ved enhet for næring og kultur – i samarbeid med idrettsrådet og rådets medlemmer.

Prioriteringene i denne delplanen forutsettes lagt til grunn i kommunens behandling av handlingsprogrammer og økonomiplan.

7. Holtålen kommunes idretts- og friluftspolitikk og forholdet til andre planer og føringer

7.1 NASJONALE FØRINGER:

Staten har som mål å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. Det er fremhevet at barn og ungdom er de viktigste målgruppene. Mål og rammer for den nasjonale politikken gis uttrykk gjennom en rekke dokumenter som stortingsmeldinger, rundskriv, rikspolitiske retningslinjer, der noen av de viktigste for oss å se til er:

- St.melding 19 2014-2015 Folkehelsemeldinga mestring og muligheter.
- Rapport fra strategiutvalg for idrett - Statlig idrettspolitikk inn i en ny tid.
- Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv 2014-2020.
- St.melding 18 2015- 2016 Friluftsliv – natur som kilde til helse og livskvalitet.

7.2 REGIONALE FØRINGER:

Også på regionalt nivå legges det føringer som er viktige for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett i fylket, blant annet:

- Balansekunst – kulturstrategi for Trøndelag 2019-2022
- Trøndelagsplanen 2019-2030

Inntil flere nye planer for et samlet Trøndelag foreligger, tas det utgangspunkt i følgende planer og strategier:

- Plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv - Mål for anleggsutviklingen 2013-2016 i Sør-Trøndelag
- Regional strategi for folkehelsearbeid i Sør-Trøndelag
- Regional plan for folkehelse i Nord-Trøndelag 2015-2020
- Regional strategi for jakt, fiske og friluftsliv i Sør-Trøndelag 2014-2019
- Strategi for idrett og friluftsliv i Nord-Trøndelag 2013-2016

7.3 LOKALE FØRINGER:

For å sikre en helhetlig planlegging i kommunen er det viktig at denne planen samordnes med de andre kommunale planene i tillegg til de nasjonale og regionale føringene som gis. Fokus på fysisk aktivitet og allsidige idrettsaktiviteter er forankret i kommuneplanens areal- og samfunnsdel.

En kommunal arealplanlegging skal skje innenfor de rammene som den nasjonale politikken gir. I kommuneplanens arealdel framheves blant annet følgende politikkområder: «arealbruk som fremmer folkehelse blant annet at det legges til rette for rekreasjonsområder og muligheter for friluftsliv i nærheten av der folk bor samt at innbyggerne har mulighet til å gå/sykle til jobb/skole».

I kommuneplanens samfunnsdel, under mål og strategier er et av fokusområdene å stabilisere folketallet. Dette skal gjøres via fritidsmuligheter, opprettholde og videreutvikle allsidige og attraktive idretts- og fritidstilbud og via allsidige idrettsaktiviteter.

Under kultur og oppvekst, mål og strategier er et av flere punkt at man skal legge vekt på daglig fysisk aktivitet og et sunt kosthold og levesett som forutsetning for et godt læringsmiljø. Man skal tilrettelegge skolens utearealer for allsidig fysisk aktivitet og bruk i opplæringa etter intensjonene i Kunnskapsløftet. De elevene som har mulighet til å gå/sykle til skolen skal oppfordres til det.

Under punktet for barnehagene står det blant annet at oppmerksomheten skal rettes mot det fysiske miljøet ute, flere turer og informasjon.

Under punktet kultur står det at fysisk aktivitet er en kilde til bedre helse og livskvalitet. Holtålen kommune ønsker å stimulere til økt fysisk aktivitet i kommunen, og ønsker at planen for idrett og fysisk aktivitet skal være med å bidra til det.

I samfunnsdelen rettes oppmerksomheten mot følgende:

- Å legge til rette for fysisk aktivitet for alle aldersgrupper og spesielt for barn og unge.
- Bidra til å styrke samarbeidet mellom lag og foreninger angående aktiviteter.
- Gode og oppdaterte idrettsanlegg.
- Bedre rammevilkårene for lag og foreninger som har barn og unge som målgruppe.
- Rette søkelyset mot sammenhengen mellom fysisk aktivitet, kosthold og helse.
- Tilrettelegge for alle brukergrupper, blant annet funksjonshemmede.

I 2013 ble det vedtatt en samarbeidsavtale mellom Holtålen kommune og Holtålen idrettsråd. Målsettingen med avtalen er blant annet å sikre gode oppvekstvilkår for barn og unge i kommunen og å fremme aktivitet, god helse og trivsel for denne målgruppen. Denne målsettingen bør revideres i planperioden.

8. Vurdering av Holtålen kommunes aktivitet, mål og tiltak

8.1 IDRETT

8.1.1 INNLEDNING IDRETT:

Den organiserte idretten er den viktigste kilden til aktivitet i befolkningen. Idretten gir ikke rom bare for aktivitet, men også for sosialisering, verdiskaping og inkludering. Gjennom idrettslagene spiller idretten en svært viktig rolle i Holtålen og er en bærebjelke i lokalsamfunnet.

Helsemyndighetene anbefaler at barn og unge bør være i aktivitet i minst 60 minutter per dag. Det store flertallet av norske barn er med i norsk idrett på et eller annet tidspunkt og mange deltar innen flere idretter. Barn mellom 6 og 12 år er den aldersgruppen som har flest aktive innen norsk idrett. Statistikk viser at det skjer noe i overgangen mellom barn og ungdom når det gjelder forholdet til organisert idrett, og fra 12-13 årsalderen er det jevnt fall i deltakelse innen idretten. Ifølge en undersøkelse gjort av Ungdata i 2017 er 78% av alle

ungdomsskoleelever i Holtålen aktive i et idrettslag. Dette er høyere enn snittet både for Trøndelag og for hele landet som ligger på henholdsvis 66 og 63 prosent. Tilveksten til idretten i Holtålen er størst mellom 5 og 12 år. Som for resten av landet, er frafallet økende etter 12 år. Lagidrettene og individuelle idretter med gode, sosiale miljø holder lengre på ungdommen mellom 12-18 år, enn idretter med få utøvere. Forskning har vist at ungdom som deltar i idrettsaktiviteter opp i tenårene, med stor sannsynlighet vil fortsette med det resten av livet. Utfordringen ligger i å beholde flere innenfor idretten, og Holtålen kommune ønsker at idrettslagene i kommunen har fokus på utvikling og gode sosiale miljø for å forsøke å nå dette målet.

Frivilligheten står sterkt i Trøndelag og har sterk kobling til folkehelsearbeidet. I dagens samfunn er den psykiske helsa under like sterkt trykk som den fysiske. Ikke minst gjelder dette for barn og ungdom. Gjennom samfunnsdeltakelse og å være en del av et fellesskap styrker man helsa gjennom samhörighet og sosial støtte. Frivillig sektor er i så måte en viktig samfunnsaktør.

Hvordan ville Holtålen sett ut uten idrettslagene, frivillighet og foreldre som bruker sin fritid til å stille opp for aktiviteter innad i kommunen? Mange av anleggene og aktivitetene i Holtålen er prisgitt ildsjeler. Disse personene er viktige for Holtålen kommune og må derfor tas vare på.

8.1.2 STATUS IDRETT

Idrettslagene tilknyttet Holtålen idrettsråd har i dag totalt 1403 medlemmer. Tall og medlemsoversikt baserer seg på Trøndelag Idrettskrets' siste idrettsregistrering fra 31.12.2018. Kjønnfordelingen er på 680 kvinner og 723 menn. Antall medlemmer utgjør til sammen 70,6 prosent av kommunens befolkning. Dette betyr at en veldig stor andel av kommunens befolkning er aktiv innen idrett. Det er viktig å merke seg at noen kan være medlemmer i flere idrettslag og derfor telles flere ganger.

Det er 7 lag tilsluttet Holtålen idrettsråd:

- Ålen Bocciaklubb: Særidrettsklubb. Bocciaklubben tilbyr aktiviteter som boccia og curling. Antall medlemmer 2018: 123.
- OK Fjell: særidrettsklubb innenfor orientering. Tilbyr aktiviteter som lokale o-løp, turorientering, fjelltrim og skolesprinten i orientering. Antall medlemmer 2018: 47.
- Haltdalen skytterlag, miniatyrgruppa: Særidrettsklubb innenfor skyting. Miniatyrgruppa leier bane i kjelleren i hovedbygget ved Haltdalen kurs- og øvingssenter. Tilbyr aktiviteter som treningsskyting og serieskyting. Antall medlemmer 2018: 37.
- Ålen IL: allidrettslag som tilbyr aktiviteter som ski, fotball, orientering, sykkel, alpint/freestyle, håndball og turn. Innenfor disse idrettsgrenene tilbyr laget et bredt spekter av aktiviteter. Antall medlemmer 2018: 554.
- Haltdalen IL: allidrettslag som tilbyr aktiviteter som turn, fotball, ski/skiskyting og trim. Hovedlaget i HIL arrangerer allidrett for barn i alderen 5-8 år. Haltdalen IL er også ansvarlig for utgivelsen av idretts- og bygdabladet Blinken. Antall medlemmer 2018: 308.
- NMK Gaula: særidrettslag som tilbyr aktiviteter innen motorsport (spesielt snøscooter og motocross). Antall medlemmer 2018: 174.

- Hessdalen IL: allidrettslag som tilbyr aktiviteter innen ski, sykkel, skyting og trim. Antall medlemmer 2018: 160.

Generelt kan man si at for flere av lagene ser det ut til at det har vært en gradvis nedgang i medlemstall etter 2008, dette gjelder spesielt for sær-idrettslagene. Likevel har den samlede medlemsmassen for alle idrettslagene vært noenlunde stabil med et medlemstall mellom 1200 og 1400 helt siden 2000 og fram til i dag. Aldersgruppen over 26 år utgjør den største andelen i alle lag, med unntak av miniatyrskyttergruppa. Når det gjelder de to yngste aldersgruppene (0-5 og 6-12 år) har det vært jevn nedgang for begge kjønn i antall medlemmer etter 2013. For begge kjønn i den yngste aldersgruppen er tendensen derimot positiv, da medlemstallene igjen ser ut til å øke etter 2017. Dette gjelder også for jenter i alderen 6-12 år, mens medlemstallet for gutter fortsetter å synke. For aldersgruppene 13-19 år og 20-25 år er trenden også positiv for begge kjønn fra 2017 etter noen år med gradvis nedgang i medlemstall. Aldersgruppen over 26 år er den mest stabile når det gjelder antall medlemmer fra 2013 og fram til 2018, men også her ser vi en svak økning fra 2017. Se vedlegg for mer utfyllende informasjon.

Kommunen ønsker at det i planperioden ikke opprettes flere sær-idrettsklubber, men at man heller styrker det tradisjonelle idrettslaget og samholdet det kan gi. Det er ønskelig fra kommunens side at lagene samarbeider om tilbud og aktiviteter av lik art – kanskje enda bedre enn i dag?

Idrettsrådet er bl.a høringspart når det gjelder tildelingen av kommunens årlige midler/støtte til idrettslagene. Holtålen kommune følger i hovedsak idrettsrådets forslag. Kommunens årlige økonomiske andel til idrettslagene har de siste årene ligget på 117 500 kroner. Støtten til lagene har tidligere variert, men har på 2000-tallet ligget på et gjennomsnitt på 150 000 kr. Dagens støtte er på 117 500 kr. Beløpet er ikke større på bakgrunn av den økonomiske situasjonen kommunen har vært inne i/er i. Derfor har en ikke funnet rom for å øke dette støttebeløpet. De kommunale midlene har de siste årene vært fordelt etter følgende fordelingsnøkkel (Holtålen idrettsråd sin fordelingsnøkkel): Lagets medlemstall 40%, aktivitet aldersgruppe 0-19 år 40 % og aktivitet aldersgruppe over 20 år 20 %. De økonomiske rammene for planperioden gjør at det ikke ser lyst ut for større bevilgninger til idretten i årene som kommer.

8.1.3 MÅL OG TILTAK FOR IDRETTE

Mål:

- Legge til rette for aktiviteter for alle som vil – på alle nivå – innenfor de lagene som finnes i kommunen. Det gjelder både om en ønsker å være mosjonist eller å bli toppidrettsutøver
- Lagene bør være i en kontinuerlig prosess for å se på hva en kan samarbeide om på aktivitetssiden. Man bør også vurdere om det er aktuelt å se på muligheter for «å slå sammen» enkelte lag/foreninger. Ansvaret for denne prosessen ligger hos Holtålen Idrettsråd.
- Hvordan kan man utnytte eksisterende anlegg bedre? Det må gjøres en behovsvurdering på hvilke anlegg som ønskes bygd i planperioden.

Dersom kommuneøkonomien tillater det, ønsker i tillegg Holtålen kommune å ha følgende målsetting:

- Kommunen skal ta et større ansvar for driften av barne- og ungdomsaktivitetene, gjennom økte tilskudd og egen aktivitet
- Kommunen ønsker å støtte rehabilitering av eksisterende anlegg, og i enkelte tilfeller nyanlegg, med en kommunal andel. Dette vurderes ved politisk behandling og prioritering av spillemiddelsøknadene.

Tiltak:

- Holtålen kommune ønsker fortsatt å delta med en politisk oppnevnt representant fra kommunestyret som observatør på møtene til Holtålen Idrettsråd. Enhetsleder for næring og kultur kan, etter ønske fra Holtålen idrettsråd, møte i utvalgets møter.
- Holtålen kommune vil at den kommunale driftsstøtten til lagene fordeles etter aktivitet (innrapporterte tall til NIF) i aldersgruppen 6-19 år. Dette er i tråd med sentrale føringer og at aktivitet skal belønnes.
- Et utstrakt samarbeid mellom lagene og kommunen for å nå målene som angår idretten i denne planen bør på en eller annen måte belønnes. Her kan det legges inn «gulrøtter» gjennom revidering av samarbeidsavtalen mellom kommunen og idrettsrådet.

8.2 ANLEGG

8.2.1 INNLEDNING ANLEGG:

Holtålen kommune skal tilrettelegge for gode og tilgjengelige anlegg og områder, både for organisert og egenorganisert aktivitet. Ved å stimulere frivillige organisasjoners innsats og ved å være pådriver og tilrettelegger i anleggsutviklingen, fremmer kommunen fysisk aktivitet.

Totalt sett er vi, innenfor kommunen i dag, godt forspent med anlegg til de fleste aktivitetene. Så å si alle lag har anlegg som tilfredsstillende dagens krav for å drive den aktiviteten som er ønskelig. Kommunen ønsker i kommende planperiode å være mer restriktiv på hva som ønskes utbygd av anlegg. Hovedutfordringen i dag ligger i å ivareta de anleggene som allerede er i kommunen og fylle disse med aktivitet. Det er kostbart og ressurskrevende å bygge nye anlegg og det er viktig at man i første omgang prioriterer og oppdaterer de anleggene man har bygd og forpliktet seg til via tildeling av spillemidler. Hvis nye anlegg skal planlegges, er det viktig at lagene ser på hva som allerede finnes av lignende anlegg i kommunen og muligheten for oppgradering og samarbeid omkring disse.

For voksne og friske eldre anbefaler helsemyndighetene et minimumsnivå for fysisk aktivitet på 30 minutter per dag. En kartlegging fra 2009 viser at bare 20 % tilfredsstillende disse kravene. Det viktigste kommunen kan bidra med ovenfor denne gruppen, er utarbeidelse av idrettsanlegg og sikring av områder der aktivitet kan foregå. En tilpasset anleggsutvikling vil også være viktig for inaktive. Målet for barn og unge er beskrevet under punktet idrett.

8.2.2 STATUS ANLEGG

Under hjemmesiden; www.anleggsregisteret.no får en fram en oversikt over alle anleggene som finnes i kommunen samt opplysninger om disse.

8.2.3 MÅL OG TILTAK – ANLEGG

Se punkt 9 – planlagte anlegg og rehabilitering av eksisterende.

8.3 FRILUFTSLIV OG AKTIVITET

8.3.1 INNLEDNING FRILUFTSLIV OG AKTIVITET

Den offisielle definisjonen på friluftsliv er opphold og fysisk aktivitet, i fritiden, med sikte på miljøforandringer og naturopplevelser. Friluftsliv har lange tradisjoner i Norge. Naturen gir oss utallige opplevelsesverdier. Vi kan trekke inn frisk luft, observere årstider, betrakte urørt natur og stille vann og vi kan kjenne på utfordringen av å bevege kroppen i variert terreng. Friluftsliv er en viktig del av den norske, nasjonale identiteten og den norske kulturarven. Kombinasjonen fysisk aktivitet og naturopplevelse er unik, og utgjør kjernen i friluftsliv, ofte i samspill med kulturminner.

Holtålen kommune har særdeles gode naturgitte forutsetninger for å utøve friluftsliv både sommer og vinter. I kommunen har vi også Gaula som er lakseførende og jakt er utbredt. Det finnes flere fjellstyrehytter og mange steder er det tilrettelagt for friluftsliv med gapahuker, bålplasser og rastebenker.

8.3.2 STATUS FRILUFTSLIV OG AKTIVITET

Det er vanskelig å finne gode tall på den frivillige bruken av turområdene våre, men besøk på trimposter viser stor aktivitet. Det er flere aktører som er med på å legge til rette for friluftsliv og fysisk aktivitet i Holtålen kommune. Blant annet:

- Ålen skisenter: Skisenteret har mulighet for å aktivisere folk i alle aldre og er et viktig bidrag for fysisk aktivitet i kommunen, spesielt for barn og unge. Ålen skisenter har en av Trøndelags beste terrengparker. Det er svært viktig for Holtålen kommune med drift i skisenteret.
- Nåva Treningssenter: Nåva har lokaler i Hovet. Nåva treningssenter utgjør et meget viktig tilbud til befolkningen og er et godt supplement til kommunens øvrige tilbud. Etter at treningssenteret flyttet inn i Hovet har oppslutningen økt.
- Holtålen Turforening: Formålet er å legge til rette for å øke aktiviteten innen tur- og friluftsliv både sommer og vinter. Holtålen Turforening sørger for velpreparerte skiløyper for lokalbefolkning, hytte- og fritidsbeboere, tilreisende og andre ved bruk av prepareringsmaskin og samarbeid med snøscooterkjørere. Turforeninga har en omfattende prepareringsplan med mange valgmuligheter. Holtålen Turforening har

også merket det meste av «sine» skiløyper. Turforeninga arrangerer også fellesturer både til ski og til fots for å inspirere og motivere folk til økt uteaktivitet. Holtålen Turforening disponerer i dag 2 løypemaskiner hvor en er stasjonert i Ålen og en i Haltdalen.

- Bassenget: Bassenget ligger i Hovet og har de siste årene vært åpent fra høstferien og fram til vinterferien/påskeferien. Bassenget benyttes av skolen i forbindelse med svømmeopplæring. I tillegg er det åpent for alle 2 kvelder i uken og er dermed et godt tilbud til kommunens innbyggere.

8.3.3 MÅL OG TILTAK FOR FRILUFTSLIV OG AKTIVITET

Mål:

- Etablere en arbeidsgruppe, bestående av representanter fra lag/foreninger som tar tak i arbeidet med merking og rydding av turstier/skiløyper. Det viser seg at god tilrettelegging og merking av turstier øker aktiviteten blant befolkningen, og dette er derfor et viktig mål i planperioden.
- Vise turmulighetene i kommunen. Her er det også viktig å ta med Fjellstyrets åpne buer og gapahuker rundt om i kommunen. Dette kan gjøres via egen hjemmeside eller egen folder.
- Naturressurser og kulturminner må utnyttes som en positiv ressurs ovenfor kommunens innbyggere og tilreisende. Gjennom å bli kjent med kulturlandskapet kan barn, unge og voksne bli sterkere knyttet til sitt hjemsted å få positiv identitetsopplevelse.
- Ta i bruk arealer til fri lek og uorganiserte aktiviteter – gjerne i nærområdet.
- Legge til rette for gode, preparerte skiløyper, fortrinnsvis gjennom Holtålen Turforening, men også andre aktører som Hessdalen IL.

Tiltak:

- Bygge noen gapahuker i turstitraser/skiløypetraser.
- Lage en felles oversikt over alle trimaktivitetene i kommunen.
- Merking og skilting av turstier/skiløyper, samt å sette opp start/infotavler.
- Vurdere opparbeidelse av nye parkeringsplasser/utbedring av eksisterende ved objekter/utfartssteder (Holtålen kommune/grunneiere).
- Gjeninnføre kommunens kjentmannsmerke.

8.4 ARRANGEMENT

8.4.1 INNLEDNING ARRANGEMENT

Arrangement er viktig for kommunen og andre aktører i flere sammenhenger. Arrangement som er av en viss størrelse og som gjennomføres på en god måte gir laget, bygda og kommunen god profilering. Et arrangement vil også kunne gi ringvirkninger i form av overnatting og handel på butikker og bensinstasjoner i kommunen. For lagene gir arrangementene inntekter. Det er også viktig at lagene har sine egne arrangementer der deres egne utøvere, spesielt barn og unge, kan delta.

Tradisjonelt sett arrangeres det en god del arrangementer i Holtålen i løpet av et år og det finnes mye god arrangementskompetanse innad i kommunen. For å kunne arrangere store og små arrangementer er det nok en gang ildsjelene som er avgjørende.

8.4.2 STATUS ARRANGEMENT

De fleste lagene har ingen nye/store planer når det gjelder arrangementer, men ønsker å ta vare på sine tradisjonelle arrangementer.

Arrangementer i kommunen som tenkes gjennomført i kommende planperiode er bl.a:

- Hardhaus. 3-dagers terrengløp. Arrangeres av Graftås samfunnshus.
- Hessdalstripa: (Hessdalsrennet, Øyungen rundt, Hessjøen rundt) i regi Hessdalen IL.
- Aunegrenda rundt.
- Gjennom etableringen og utbyggingen av Haltdalen motorsportsenter så er det muligheter for mange arrangementer i planperioden (Midt Norske mesterskap, Norgescup stevner m.m.).

8.4.3 MÅL OG TILTAK FOR ARRANGEMENT

Mål:

- «Gjenoppfriske» et bredt sammensatt arrangørforum (ansvarlig: Holtålen kommune og Holtålen Idrettsråd). Dette forumet bør også være åpent for andre kulturarrangementer i kommunen.
- Videreføre og utvikle allerede eksisterende arrangementer (ansvarlig: lagene som står for arrangementene)
- I løpet av perioden arrangere et større arrangement der flere av lagene i kommunen går sammen, og der Holtålen kommune er en aktiv støttespiller/tilrettelegger (ansvarlig: Holtålen Idrettsråd i samarbeid med Holtålen kommune)

Tiltak:

- For Holtålen kommune er det viktig å stimulere til at det legges større arrangementer til kommunen og at kommunen vil støtte opp ekstra hvis lag samarbeider om et arrangement.
- Kommunen bør gå i dialog med lag der en sammen diskuterer hvilke arrangementer det skal satses på, og legge en strategi ut fra dette

8.5 SKOLENE

8.5.1 INNLEDNING SKOLENE

Skolene danner et viktig utgangspunkt for barn og unge sin helse i årene framover. Kosthold og fysisk aktivitet bør være en del av skolehverdagen fra tidlig alder. Gjennom ute- og friluftaktiviteter, gymnastikk og bassengtimer får elever ved skolene muligheter til å drive med fysisk aktivitet på dagtid. Dette krever at man har gode arenaer som skaper trivsel og motivasjon.

8.5.2 STATUS SKOLENE

Holtålen kommune har lagt til rette for fysisk aktivitet i skolene gjennom bygging av anlegg som befinner seg nære skolene, og som er brukervennlige for alle aldersgrupper.

Holtålen kommune består av to skoler; Haltdalen oppvekstsenter med skoleklasser fra 1-7. trinn, og Hov skole med 1. -10. trinn. Når det gjelder gymnastikkfaget, følger begge skolene læreplanen. I tillegg har småskoletrinnene uteskole ukentlig gjennom deler av skoleåret. Anleggsmessig er det meget gode muligheter for utøvelse av gymfaget og fysisk aktivitet ved begge skolene. Ved Haltdalen oppvekstsenter finnes det gymsal, asfaltbane og ballbinge, i tillegg til areal som kan benyttes til lek og friluftaktiviteter. Hov skole har et godt utbygd skolegårdsanlegg som er tilrettelagt for blant annet basistrening, friidrettsøvelser, volleyballkamper og fotball på kunstgressbaner. «Vegg i vegg» ved skolen finner vi også flerbrukshallen Hovet. Her finnes det både basseng, klatrevegg og idrettshaller. Skolen benytter bassenget i sin svømmeopplæring.

8.5.3 MÅL OG TILTAK FOR SKOLENE

Mål:

- Skolene i Holtålen kommune skal bidra til positiv utvikling av oppvekstmiljø og fysisk aktivitet for barn og ungdom.
- Skolene bør samarbeide med de frivillige organisasjonene, spesielt idretten, for å utnytte felles ressurser (anlegg, trenere, utstyr med mer).

Tiltak:

- Arbeide for 1 time fysisk aktivitet hver dag for alle alderstrinn, uten å ta tid fra andre fag.
- Samarbeid med idrettslagene om innkjøp av utstyr der det er hensiktsmessig.

8.6 BEDRIFTER

8.6.1 INNLEDNING BEDRIFTER

En plan som skal stimulere til fysisk aktivitet må omfatte tiltak som tilrettelegger for våre omgivelser på en måte som gjør det lettere for alle å velge en aktiv livsstil og å inkludere fysisk aktivitet i daglige rutiner. Det betyr at tilrettelegging og tiltak må ha fokus på det travle individuelle mennesket og dets variasjoner, og på hele livsløpet. Våre fysiske omgivelser må innby til bevegelse og aktivitet.

8.6.2 STATUS BEDRIFTER

Holtålen kommune har ikke noen direkte oversikt over om bedriftene i kommunen stimulerer sine ansatte, i en eller annen form, for fysisk aktivitet. I starten av planperioden er det et mål å få til en slik oversikt.

8.6.3 MÅL OG TILTAK FOR BEDRIFTENE

Mål:

- Bedriftene bør stimulere til at ansatte skal gå, sykle og sparke til arbeid.
- Det bør satses på organisert og egenorganiserte enkle, lett tilgjengelige muligheter for å bevege seg. Gjerne benytte naturen og det historiske kulturlandskapet.
- Tilrettelegge for felles gåturer, sykkelturner, dans, svømming med mer

Tiltak:

- Kommunen inviterer aktuelle bedrifter til en info/motivasjonskveld tidlig i planperioden der denne planen presenteres
- Bedriftene bør sette fokus på fysisk aktivitet og helseperspektivet
- Bedriftene bør legge inn mål og tiltak i sine egne planer

8.7 HELSEFREMMEDE ARBEID

Fysisk aktivitet er viktig for å ta vare på og for å bedre ikke bare den fysiske, men også den psykiske helsen. Fysisk aktivitet kan forebygge enkelte psykiske plager, og kan i mange tilfeller brukes i behandling sammen med andre behandlingsmetoder. Holtålen kommune har et ønske om å få til et samarbeid med Frivillighetssentral/andre aktører (også kommunale) for å kunne få til gode tilbud som virker helsefremmende for den psykiske helsen så vel som den fysiske.

9. Planlagte anlegg og rehabilitering av eksisterende - Handlingsplan

Herved følger en oversikt over planlagte anleggsutbygginger i planperioden. Det er de enkelte lagene som har sendt over sine planer/oversikter. Ikke alle har tidfestet byggestart. Anleggene som står på denne oversikten, er spillemiddelberettiget.

Dette punktet må revideres hvert år i tråd med lagets planer og spillemiddelsøknader.

Holtålen kommune		
Anleggstype	Aktivitet	Byggestart/oppstart år
Skiheis Ålen Skisenter	Rehabilitering	2019/2020

Haltdalen IL		
Anleggstype	Aktivitet	Byggestart/oppstart år
Aktivitetspark	Nybygging	2020
Volleyballbane	Rehabilitering	2020
Løpebane	Rehabilitering	Ikke kjent
Klubbhus	Rehabilitering	Ikke kjent

Ålen IL		
Anleggstype	Aktivitet	Byggestart/oppstart år
Garderobeanlegg ved Kirkhusmoen Arena	Nybygging	2020
Varmestue, toalett, og garasje ved Holla skistadion	Påbygg/utvidelse	2021
Lysløype ved Holla skistadion	Utvidelse av eksisterende løypenett	Ikke kjent
O-kartet Hessdalskjølen	Utvidelse av eksisterende kart.	2020/2021

NMK Gaula		
Anleggstype	Aktivitet	Byggestart/oppstart år
Barneanlegg for motocross/ATV og Scootercross	Nybygging	2019
Motocross baneanlegg	Nybygging	Ferdigstilt 2019
Barnebane del 2	Nybygging	Ikke kjent
Tilkomsttrasé	Nybygging	Ikke kjent

Hessdalen IL		
Anleggstype	Aktivitet	Byggestart/oppstart år
Lysløype	Oppgradering	Ikke kjent
Sti Hessjøen	Oppgradering	Ikke kjent